

! EESMÄRK

Nimetab vähemalt kolm käsitulirelva ja selgitab nende ohutut käsitlemist.

✓ LÄBIVIIMINE JA KONTROLL

Juhendaja tutvustab käsitulirelvi, nende võimekust ja osi ning selgitab nende ohutut käsitlemist. Ühtegi relva ei tohi puudutada ilma omaniku loa ja juuresolekuta või ilma laskmise läbiviija käsuta.

Juhendaja tutvustab Eesti Relvaseaduse mõisteid ja relvade iseärasusi. Eesti Relvaseadus liigitab relvad:

- tulirelvadeks – kuuli välja laskmiseks kasutatakse püssirohtu;
- pneumorelvadeks – kuuli lennutab suruõhk või surugaas;
- külmrelvadeks – inimest kahjustav ese liigub lihasjõu abil;
- gaasirelvadeks – elavat objekti kahjustab ärritav gaas;
- heitrelvadeks – relv lendab inimese jõu või mehaanilise seadise abil;
- elektrišokirelvadeks – toime põhineb elektrienergia kasutamisel.

Tulirelvad liigitatakse relva ja relvaraua pikkuse järgi:

- püss,
- püstol,
- revolver.

Tulirelvad saab jagada kolme gruppi.

Ühelasulised – eestlaetavad püssid, siledaraudsed jahipüssid, käsilukuga (poltlukuga) spordipüssid ja üks liik spordipüstoleid (vabapüstolid). Nendel relvadel puudub salv varupadrunitega ning enne igat lasku on vaja alati teha laadimisliigutused ja asetada padrunit relvarauda.

Poolautomaatsed – püstolid, mõned siledaraudsed jahipüssid (pumpüssid), vintpüssid. Relva küljes on salv padrunitega ning uus padrunit viiakse rauda lasu gaaside või laskuri käte jõuga, kuid lasu tegemiseks on vaja uuesti vajutada päästikule. Revolvriil on salveks ümmargune trummel padrunitesadega, mis pärast igat lasku keerab vintrauga kohakuti uue padrunit.

Automaatrelvad – ainult kaitseväs lubatud püstolkuulipildudajad (Mini UZI), püssid ja kuulipildudajad. Pärast esimest lasku tekkinud gaaside jõul eemaldub tühi padrunitest rauast ja rauda viiakse uus padrunit. Kui päästikut all hoida, tekib valang järjestikustest laskudest seni, kuni päästikule vajutamine lõpeb.

Juhendaja arendab vestlust ja teadmiste kinnistumist käsitleval teemal.

Paljude noorkotkaste vanemad kuuluvad Eesti Jahimeeste Seltsi ja nende kodudes leidub ka **siledaraudseid jahipüsse**. Need relvad on ette nähtud jahipidamiseks või sportlaskmiseks liikuvate või lendavate märkide pihta. Relva hoitakse tühjakslaetuna kodus relvakapis. Kui relv kätte võtta, tuleb see esmalt lahti murda ja veenduda, et rauas ei ole padruneid. Relvaga tegeledes või liikudes peavad raudad alati olema lahtimurtud asendis.

Noored laskespordiharrastajad kasutavad tavaliselt **spordipüsse** padrunitele 5,6 mm ehk cal 22 LR. See on ühelasuline, poltlukuga ja dioptersihikuga vintpüss.

Relv koosneb relvarauast, poltlukust, relvakabast ja relvarihmast. Rihma kasutatakse lamades ja põlvelt asendist laskmisel. Püssi püssikotist või relvakapist kätte võttes on esmalt kohustuslik kontrollida relva ohutust. Selleks avatakse püssilukk ja veendutakse, et rauas ei ole padrunit. Seejärel jäetakse relvalukk avatuks kuni tulejoonel laskmiseni või relva tagasipanekuni kotti või relvakappi.

Püstol on käest lastav lühikese relvarauaga poolautomaatne tulirelv. Seda kätte võttes tuleb alati teha ohutuse kontroll: esmalt eemalda salv, seejärel tõmba püstoli kelk lõpuni tagasi, vaata, et rauas ei ole padrunit ja lase kelk lahti. Tee ohutus suunas tühilask ja pane peale kaitseriiv.

Automaat AK4 ja selle modifikatsioonid on kaitseväs ja Kaitseliidu põhiline relv. Relva kätte võttes veendu kõigepealt selle ohutuses: esmalt kaitseriivist relv – pane kaitseriiv asendisse S. Eemalda salv relva küljest ja tõmba vasaku käega vinnastuskäepide tagumisse asendisse. Veendu, et rauas ei ole padrunit ja lase vinnastuskäepide äärisel tagant eesmisel asendisse. Pane kaitseriiv asendisse E ja päästikule vajutades tee tühi kontroll-lask. Pane kaitseriiv asendisse S.

Et kõik oleks ohutu, läbivad noored ohutusjuhenduse.

■ Relva käsitlemine

1. Relva tuleb alati käsitseda nagu laetut, mis tähendab, et:
  - vintraud on suunatud ohutusse suunda, mitte inimeste ega enda poole;
  - näpp ei ole päästikul, kui relv ei ole sihtmärki välja sihitud ja laskur valmis laskma;
  - kaitseriiv on peal, kui relvaga liigutakse või relv käest pannakse.
2. Kui relv pannakse hoiukohta, tuleb see tühjaks laadida, st salv alt ära ja padrunitesa tühi
3. Keelatud on jätta relva järelevalveta või võtta relva kuskilt ilma, et selleks on saadud korraldus. Järelevalveta relv tuleb valve alla võtta ja sellest tuleb teada anda instruktorile.
4. Tulirelvade ja nende laskemoona hoidmine on seadusevastane ja selle eest saab kriminaalkorras karistada. Kõik leitud või laskeharjutusel mingil põhjusel kasutamata jäänud padrunit tuleb kohe üle anda korraldavale koosseisule.

5. Relvi ja laskemoona tuleb käsitseda nii, et relvade sisse ei satuks prahti või liiva. Vigaseid, st mõlkis või kõveraid padruneid ei tohi relva sisse laadida ja need tuleb korraldavale koosseisule kohe tagastada.

6. Relva tõrke korral tuleb tegutseda nii, nagu relvaõppetunnis on õpetatud või nagu konkreetse harjutuse juures kästakse. Kes ei ole kindel, kuidas tõrget eemaldada, või ei saa aru, miks relv tõrgub, peab sellest kontrollijale märku andma.

7. Tulirelvadest laskmisel on kõrvaklapid ja kaitseprillid kohustuslikud.

■ Lasketiirus

1. Lasketiirus toimub tegevus laskmiste läbiviija juhiste kohaselt.

2. Kui tiirus on paigaldatud laskesektori piirajad, on keelatud relva mistahes hetkel piirajatega märgitud sektorist välja sihtida.

3. Keelatud on omavoliliselt lahkuda ettenähtud laskekohtast või ootealast.

4. Kui ükskõik kes lasketiirus viibijatest märkab, et:

- on puhkenud tulekahju;
- keegi tegutseb ohtlikul viisil (suunab relva ohtlikku suunda, liigub keelatud alas, ületab tulejoone laskmise ajal vmt);
- keegi on saanud vigastada;
- sihtmärkide alal on laskmisega mitteseotud liikumine (lind, loom, inimene),
- siis annab ta valju häälega korralduse: „SEIS! SEIS!“, mida kõik tiirus viibivad valjusti kordavad. Käskluse „SEIS!“ peale relvad kaitseriivistatakse ja asetatakse maha, keegi oma kohalt ei liigu. Edasiseks tegevuseks oodatakse laskmiste läbiviija käsku.

5. Laskemoona jaotuskohale lähemal kui 15 m on keelatud igasugune lahtise tule tegemine.

■ Meditsiin ja esmaabi

1. Kui keegi saab laskmiste ajal vigastada, tuleb sellest kohe teada anda. Vigastatule tuleb anda kohapeal esmaabi olemasolevate vahenditega, eelkõige sulgeda suuremad verejooksud sidemega. Teavitada tuleb ka vigastusest, mis ei nõua suuremat meditsiiniabi.

2. Kui keegi tunneb end haigena, andku sellest kohe teada korraldavale koosseisule.

3. Põhjalik kätepesu aitab vältida seederikkeid.

4. Ilmastikule vastav riietus aitab ära hoida külmetushaigusi. Kandke kaasas vihmariiideid isegi siis, kui hommikul vihma ei saja; märjad riided vahetage esimesel võimalusel kuivade vastu.

■ Muud olulist

1. Padrunikesti ja muud militaarrämpsud ei korjata ja koju ei viida.

2. Praht tuleb panna vastavasse kogumiskohta.

3. Elektroonikat, sh telefone ega fotoaparaate laskjatel laskmise ajal kaasas ei ole.

4. Korraldav koosseis on äratuntav helkurvestide järgi.

5. Ohutusreeglite rikkujad eemaldatakse laskepäevalt!

Sel ajal, kui laskmist ei toimu, peab laskejoonel olev relv olema tühjaks laetud, kaitseriivis või lahtise lukuga. Laskeseeriade vaheajal, mil lasketsoonis viibivad inimesed, on relva puudutamine ja kättevõtmine keelatud.

Väljaspool laskejoont tuleb relva hoida ümbrises (kabuuris, vutlaris, relvakastis) või panna relv relvakappi, püramiidi või relvaalusele. Lasketiirus või laskepaigas tohib relva hooldata ainult selleks kohandatud ruumis või kohas.

Katse on sooritatud, kui noorkotkas oskab nimetada vähemalt kolm käsitulirelva ja selgitab relva ohutut käsitlemist.

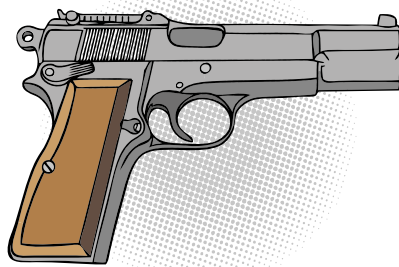
📌 SOOVITUSED

🕒 Valik käsitulirelvi www.mil.ee (lisa 4.1).

🕒 www.riigiteataja.ee – ohutusreeglid, juhendaja silmaringi laiendamiseks.

▶ Ohutusreeglite tutvustamise koondusele võib kohale tuua elektroonilise tiiru.

▶ Võimalusel viia koondus läbi tiirus vm praktilisel viisil.

Relva tühjaks laadimine.

1. Kaitseriivista relv (kaitseriiv asendis "S")
2. Lükka salve riiv salvest eemale ja emalda salv
3. Tõmba vasaku käega vinnastuskäepide tagumisse asendisse. Püüa parema käega padrun kinni.
4. Lase vinnastuskäepide eesmisasse asendisse.
5. Kaitseriiv asendisse "E", vajuta päästikule.
6. Kaitseriivista relv (kaitseriiv asendis "S").
7. Kinnita tühi salv relva külge.

LISA 4.1

Valik kaitseväes kasutatavaid käsitulirelvi

■ Püstol PM

Kaliiber: 9 mm
Padrun: 9 x 18 mm
Kuuli algkiirus: 315 m/s
Efektiivne laskekaugus: 25 m
Salve mahtuvus: 8 padrunit
Relva kaal tühja salvega: 730 g
Relva kaal laetud salvega: 810 g
Relva üldpikkus: 161 mm
Vintraua pikkus: 93,5 mm

■ Automaat Galil SAR

Kaliiber: 5,56 mm
Padrun: 5,56x45 mm
Kuuli algkiirus: 920 m/s
Tehniline laskekiirus: 650 l/min
Sihikuline/efektiivne laskekaugus: 500/500 m
Relva kaal: 3,75 kg
Relva üldpikkus: 851 mm
Relva pikkus kokkupandud kabaga: 614 mm
Vintraua pikkus: 322 mm
Vintide arv rauas: 6/parempoolset
Salve maht: 35 padrunit
Laetud salve mass: 710 g
Padruni/kuuli kaal: 11,7/3,56 g

■ 8,6 mm snaipripüss Sako TRG-42

Kaliiber: 8,6 mm
Padrun: 8,6 x 70 mm (.338 Lapua Magnum)
Sihikuline laskekaugus: 1500 m
Salve maht: 5 padrunit
Relva kaal (ilma sihikuta): 5,8 kg
Sihiku kaal: 1,1 kg
Relva üldpikkus: 1200 mm
Vintraua pikkus: 690 mm
Optiline sihik: 6-24x72 (ZEISS)
Öösihik: NSV 80 (ZEISS)

